



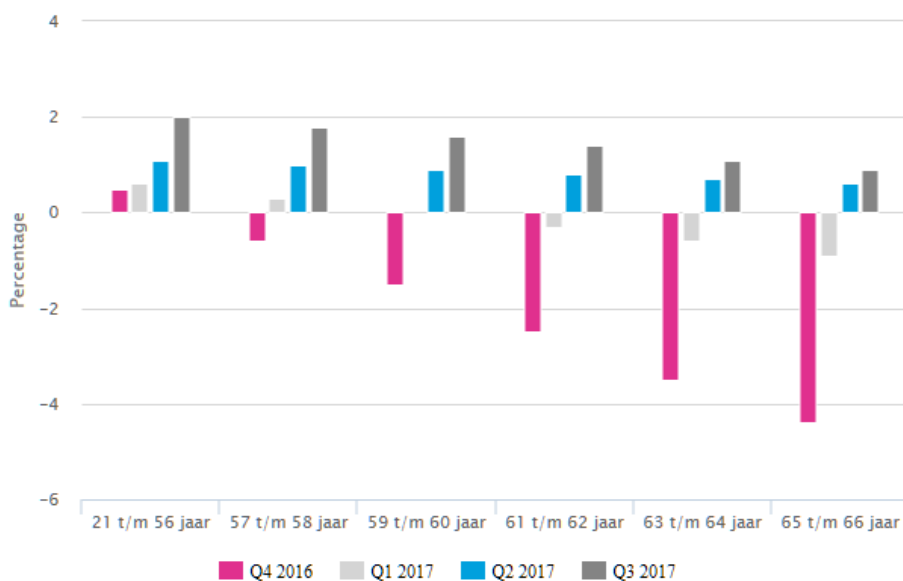
BELEGGINGEN EN UW PENSIOEN

Elke maand wordt door StiPP geld voor u op uw beleggingsrekening gestort. StiPP belegt dit geld voor u. Elke maand maken we de balans op. Is er een positief rendement? Dan wordt er geld bijgeschreven op uw pensioenbeleggingsrekening. Is er een negatief rendement? Dan wordt er geld afgeschreven van uw pensioenbeleggingsrekening. Zo bouwt u een pensioenkapitaal op. Als u met pensioen gaat kunt u met dit pensioenkapitaal een maandelijkse pensioenuitkering aankopen. In dit kwartaalbericht informeren we u over de beleggingen in het afgelopen kwartaal.

RENDEMENT IN HET AFGELOPEN KWARTAAL

Beleggingsrendement in het afgelopen kwartaal

In de onderstaande staafdiagram ziet u hoe de waarde van het belegde geld zich het afgelopen kwartaal heeft ontwikkeld. Omdat we voor elke leeftijdsgroep anders beleggen tonen we verschillende leeftijdsgroepen. U kunt zelf kiezen welk kwartaal en welke leeftijdsgroep voor u van toepassing is.



Toelichting

De rendementen van de leeftijdsgroepen zijn dit jaar behoorlijk verschillend. In de jongste leeftijdsgroepen werd een ruim positief rendement behaald. Zij profiteerden van de sterke performance van aandelen en de valuta afdekking. Dit alles was mogelijk dankzij de versterking van de euro. De oudere leeftijdsgroepen profiteerden hier minder van. Ook maakten zij een negatief rendement op de staatsobligaties. Dit zie je ook terug in de tabel, waar het rendement voor de oudere leeftijdsgroepen lager is dan voor de jongeren.

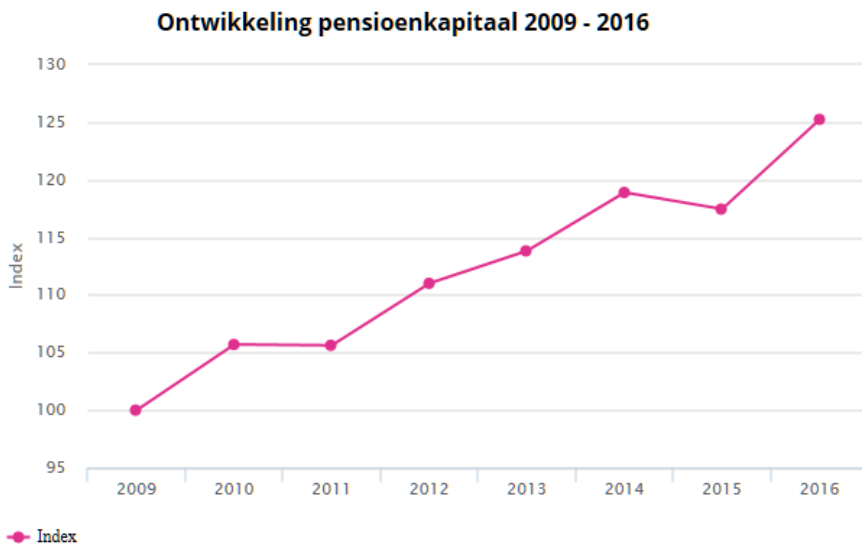
In het tweede kwartaal van 2017 behaalden zowel de jongste leeftijdsgroepen als de oudste leeftijdsgroepen een licht positief rendement. Dit positieve rendement was te danken aan de daling in de landenspreads, het renteververschil in bedrijfsobligaties over verschillende landen. Het positieve resultaat was afgelopen kwartaal voornamelijk terug te vinden in de vastrentende portefeuilles en de zakelijke waarden. Als we terugkijken naar de resultaten van de eerste twee kwartalen, valt op dat de rendementen per leeftijdsgroep behoorlijk verschillend zijn. De jongste leeftijdsgroepen haalden voornamelijk positief rendement, terwijl de oudere leeftijdsgroep voornamelijk een negatief rendement behaalde. Dit komt doordat de jongere leeftijdsgroepen konden profiteren van de sterke groei in aandelen en de versterking van de euro en de oudere leeftijdsgroepen niet. Daarnaast behaalde de oudere leeftijdsgroep een negatief rendement op de staatsobligaties.

In het eerste kwartaal van 2017 hebben de jongste leeftijdsgroepen een licht positief rendement behaald. Dit positieve rendement is te danken aan een stijging van de waarde van de aandelen. Met name aandelen uit opkomende landen lieten een grote stijging zijn. Het rendement op de zakelijke waarden (waar de aandelen onderdeel van zijn) was dan ook 6,2%. Maar door de stijging van de rente zijn de vastrentende waarden juist in waarde gedaald. Omdat voor de jongere leeftijdsgroepen meer in aandelen wordt belegd en de oudere leeftijdsgroepen juist meer in vastrentende waarden is dit effect ook terug te zien in de behaalde rendementen.

In het vierde kwartaal van 2016 behaalde alleen de jongste leeftijdsgroep een licht positief rendement. Dat komt doordat in het vierde kwartaal de aandelenkoersen zijn gestegen. StiPP belegt met name voor de jongere leeftijdsgroep in aandelen. De oudere leeftijdsgroepen hebben een negatief rendement behaald. Dit komt doordat de rente is gestegen. Als de rente stijgt, heeft dat een negatieve invloed op de waarde van de obligaties. Een obligatie is een lening aan een bedrijf of staat. Met het bedrijf spreekt u af welke rente u wilt krijgen voor de lening. Deze afspraak staat vast. Als vervolgens de rente stijgt, krijgt u nog steeds de (lage) rente die u heeft afgesproken. Hierdoor worden obligaties een minder aantrekkelijk product: de vraag naar obligaties neemt af en - zoals het werkt met vraag en aanbod - wordt de obligatie minder waard. In kwartaal 1 en 2 was juist sprake van een dalende rente. Dat had een positief gevolg voor de rendementen van de oudere leeftijdsgroepen.

Beleggingsrendement afgelopen jaren

In de onderstaande grafiek ziet u de ontwikkeling van het pensioenkapitaal door de jaren heen. De afgelopen vijf jaren is er – met uitzondering in 2011 en 2015 – elk jaar een positief rendement behaald. Dit ziet u ook aan de stijgende lijn.



Het jaarlijks rendement 2017 wordt in juli 2018 bekend.

Beleidsdekkingsgraad eind september 2017

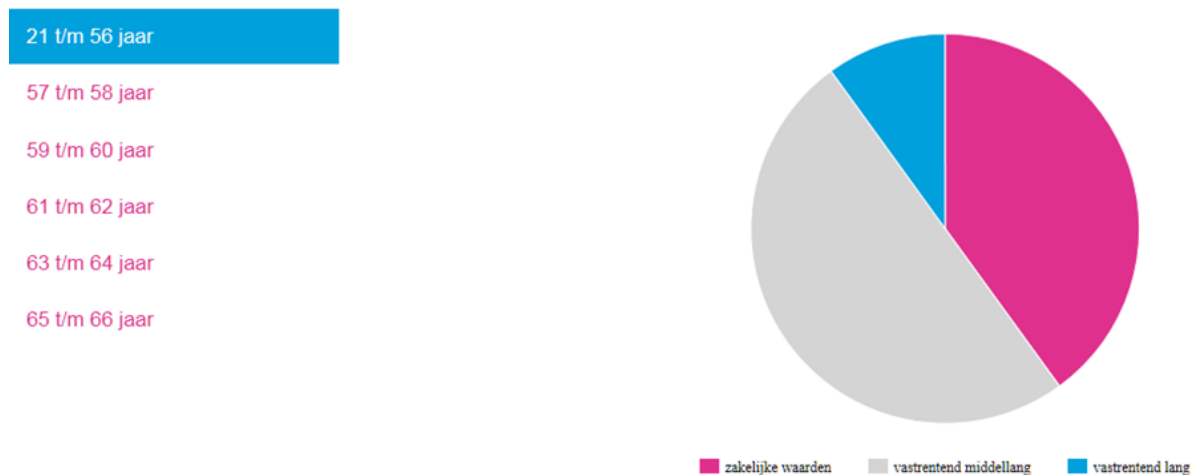
De beleidsdekkingsgraad is de financiële graadmeter van een pensioenfonds. Als de dekkingsgraad 100% is, hebben we voor elke euro die we nu of in de toekomst aan pensioen moeten betalen (de verplichtingen), ook precies één euro in kas. De beleidsdekkingsgraad van StiPP was eind september 2017 109,7%. De dekkingsgraad is gelijk gebleven aan de dekkingsgraad eind juni 2017.

HOE WORDT HET GELD BELEGD?

De één gaat over vijf jaar met pensioen, terwijl de ander misschien nog dertig jaar blijft werken. StiPP houdt daarom bij het beleggen rekening met uw leeftijd.

Als u nog jong bent (en dus nog lang niet met pensioen gaat) wordt uw pensioengeld met meer risico belegd. U heeft dan meer kans op een hoger rendement. Maar ook de kans op een negatief rendement is groter. Als u jong bent heeft u nog voldoende tijd om eventuele tegenvallers goed te maken. Hoe ouder u bent, hoe minder risico er wordt genomen met uw pensioengeld. Zo krijgt u meer zekerheid over de hoogte van uw pensioen, maar de kans op een hoger rendement is ook lager.

We werken met zes leeftijdsgroepen. Per leeftijdsgroep bepalen we hoe we het vermogen beleggen. De ene beleggingscategorie is namelijk risicovoller dan een andere beleggingscategorie. Zakelijke waarden (zoals onroerend goed en aandelen) zijn bijvoorbeeld risicovoller dan vastrentende waarden (zoals staatobligaties en liquiditeiten). Bij vastrentende waarden is er ook een verschil in looptijd: hoe langer de looptijd hoe minder risicovol de belegging is. Bekijk hieronder de verdeling over de beleggingsmix per leeftijdsgroep.



Zakelijke waarden = 40%
Vastrentend middellang = 50%
Vastrentend lang = 10%

ANTWOORD OP: WAT DOET STIPP MET VERANTWOORD BELEGGEN?

De hoogte van uw pensioen is voor een groot deel afhankelijk van de beleggingsrendementen. We willen daarom een goed rendement behalen. Maar we willen wel op een verantwoorde manier het geld beleggen!

StiPP heeft een ESG-beleid. ESG staat voor environmental, social en governance. In het ESG-beleid staan criteria waaraan bedrijven moeten voldoen. Deze criteria worden ook door de Verenigde Naties gebruikt. Als bedrijven de criteria fundamenteel schenden, beleggen we niet in deze bedrijven. Ook controleren we de bedrijven waarin we al beleggen regelmatig of ze onze criteria niet schenden.

Wat als de criteria wel worden geschonden? Allereerst gaan we de dialoog aan met de bedrijven waar we in beleggen. Dit noemen we engagement. We zijn bijvoorbeeld in dialoog met een multinational die via haar leveranciers is betrokken bij kinderarbeid in de cacao sector. En met een mijnbouwbedrijf dat zijn afval direct in de rivier loost. Door de dialoog aan te gaan willen we deze omstandigheden verbeteren. We kunnen er ook voor kiezen om niet meer in het bedrijf te beleggen, maar dan hebben we helemaal geen invloed meer om de situatie te verbeteren. Daarom willen we juist de dialoog aan gaan. Als dit niet werkt, beleggen we niet in deze bedrijven. Het bedrijf komt op de uitsluitingenlijst te staan. Op de uitsluitingslijst staan voornamelijk ondernemingen die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens, zoals clustermunitie en kernkoppen.

We doen dit niet allemaal zelf. Kempen Capital Management is onze vermogensbeheerder. Kempen Capital Management zorgt er voor dat het pensioengeld wordt belegd, zoals afgesproken is in het beleggingsbeleid. Op de website vindt u bij de downloads, onder het tabje beleid de rapportages en de ontwikkelingen met betrekking tot het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid van StiPP.